

پدرخوانده واردات خودرو در دادگاه

پرونده شرکت‌های خانواده حدادزاده متهم به قاچاق سازمان یافته ۵۴ هزار دستگاه خودروی خارجی، این روزها در حال رسیدگی است

مهدی عبداللهی

دبیر گروه اقتصاد

حدود یک هفته پیش بود که اولین دادگاه رسیدگی به یک پرونده قطور قاچاق سازمان یافته بیش از ۵۴ هزار خودرو در شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اخلاکلگران در نظام اقتصادی کشور به ریاست قاضی زرگر برگزار شد. براساس جزئیات قرائت شده در کیفرخواست دادگاه، این پرونده ۱۳ متهم دارد. متهمان پرونده طی سسال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ در مجموع بیش از ۸۶ هزار دستگاه خودرو از طریق شرکت‌های نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا، نگیخ خودروی ایرسا به ارزش ۱۲ هزار و ۴۹۷ میلیارد تومان وارد کرده‌اند که اتهام اصلی مربوط به جعل مدارک و اقدامات غیرقانونی در واردات ۵۴ هزار دستگاه خودرو می‌شود. در بین این متهمان، نام ناصر حدادزاده و فرزندش به‌عنوان متهمان اصلی پرونده دیده می‌شود که از پدرخوانده‌های واردات خودرو در ایران هستند. گفته می‌شود خانواده حدادزاده جزء چهار خانواده‌ای در ایران است که با مذاکرات‌شان قیمت‌ها و چگونگی تقسیم بازار خودروهای وارداتی را مشخص می‌کنند. در گزارش پیش‌رو ابعاد مختلف این ماجرا را بررسی کرده‌ایم. موضوع از این قرار است که چهار شرکت مذکور به مدیریت حدادزاده و گماشتگان آنها، از طریق اسناد و مجوزهای جعلی، اقدام به واردات خودرو کرده‌اند که براساس قوانین، قاچاق سازمان یافته تعبیر می‌شود. در این گزارش تاکید کرده‌ایم که براساس گزارش‌های رسمی، ۹۵ درصد قاچاق کالا به کشور از طریق مبادی رسمی و گمرکات کشور صورت می‌گیرد و جالب آنکه، ۳۱ ترفند برای قاچاق کالا از طریق مبادی رسمی وجود دارد. این موضوع زمانی اهمیت می‌یابد که تصور کنیم قاچاق کالا در ایران سالانه بین ۲۱ تا ۲۵ میلیارد دلار یا به عبارتی معادل ۴۵ تا ۵۰ درصد واردات رسمی کشور است؛ رقمی که گفته می‌شود هر اقتصادی شبیه به اقتصاد ایران را می‌تواند از پا بیاورد. این موضوع را وقتی کنار رتبه ۱۲۳ ایران در تجارت فرامرز (بین ۱۹۰ کشور) می‌گذاریم، عملکرد بسیار نامطلوب گمرک ایران خودنمایی می‌کند. بر این اساس، موارد بالا حکایت از این دارد که برای مهار قاچاق کالا در ایران باید اصلاحات اساسی در فرآیندهای اجرایی گمرکات کشور صورت گیرد.

۱۳ متهم با عناوین جالب توجه

براساس جزئیات کیفرخواست دادگاه متهمان قاچاق سازمان یافته، تعداد ۵۴ هزار و ۲۲۳ دستگاه انواع خودروی خارجی به‌نام شرکت‌های نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا و نگیخ خودرو ایرسا که در بازه زمانی سال‌های ۹۰ تا ۹۷ از طریق واردات با اسناد و مجوزهای جعلی صورت گرفته است، ۱۳ متهم در این پرونده وجود دارد که مرور عناوین اتهامی آنها بسیار جالب توجه است. ۱- ناصر حدادزاده فرزند غلامرضا، اولین نام قرائت شده در کیفرخواست این پرونده است که در واردات خودرو شافل بوده ۲- پس از وی، حسین حدادزاده فرزند ناصر، مدیرعامل شرکت دنیس استار است. عنوان اتهامی این دوقدر، مقابله با نظام اقتصادی کشور از طریق مشارکت در قاچاق سازمان یافته تعداد ۵۴ هزار و ۲۲۳ دستگاه انواع خودروی خارجی به‌نام ۴ شرکت نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا و نگیخ خودرو ایرسا ذکر شده است. ۳- جشسید حسینی فرزند فریدون، رئیس و عضو هیات مدیره شرکت نگیخ خودرو ایرسا است که متهم به اخلاخل در نظام اقتصادی کشور از طریق مشارکت در قاچاق سازمان یافته خودروهای رنو داستر، کولئوس و تالیسمان به‌نام شرکت نگیخ خودرو ایرسا است. ۴- احمد محمد علی خاکی فرزند ابوالقاسم، مدیرعامل شرکت آریتا متعلق به هلدینگ ناصر است که متهم به اخلاخل در نظام اقتصادی کشور از طریق قاچاق سازمان یافته به‌نام شرکت‌های آریتا و ایتویا از طریق اظهار کالا با اسناد خلاف واقع و مجموع است. ۵- مجید شکرانه فرزند علی، متهم به معاونت در قاچاق سازمان یافته است که با اقدامات خود در راستای تسهیل ورود غیرقانونی این خودروها به کشور نقش داشته است.

۶- نادر حنیفه‌پور فرزند بیروز، متهم به مشارکت در قاچاق سازمان یافته و جعل گواهی امضا در این خصوص و استفاده از آن در گمرک است. ۷- سهند محمود ساده فرزند جاسم، متهم به معاونت در قاچاق سازمان یافته از طریق جعل گواهی مبدا خودروها که در راستای تسهیل ورود غیرقانونی خودروها به کشور مؤثر بوده است. ۸- سیاوش خراسی فرزند ابراهیم، متهم به جعل سند گمرکی، گواهی مبدا و لیبیل‌های مشخصات خودروهاست. ۹- مهدیس یگانه‌بختباری فرزند یوسف، به مشارکت در جعل اسناد گمرکی و فاکتور کالا است. ۱۰- محمد کوهکن متهم به مشارکت در قاچاق سازمان یافته خودرو از طریق مشارکت در جعل اسناد گمرکی است. ۱۱- مهسا مسعودی فرزند پرویز، متهم به مشارکت در جعل اسناد گمرکی فاکتور کالاها با مخفی کردن ادله جرم که همان فاکتورهای خام شرکت دنیس استار و سایر سرپرگ‌های خام است. ۱۲- شرکت تجارت نگیخ خودرو با نمایندگی رحیمی و همچنین ۱۳- شرکت ایتویا با نمایندگی رحیمی، هر دو مهمتم به مشارکت در قاچاق سازمان یافته و اخلاخل در نظام اقتصادی هستند. عناوین اتهامی ۱۳ متهم این پرونده نشان می‌دهد تا زمان برگزاری دادگاه، متهمان چهارم تا یازدهم فاقد هرگونه سابقه کیفری بوده‌اند. این موضوع می‌تواند بیانگر دو نکته قابل تامل باشد، اول اینکه طی سال‌های ۹۱ تا ۹۷ که شرکت‌های مذکور اقدامات جعل سند و تخلفات دیگر را انجام می‌دادند، این

دادستان، عمده فاکتورهای ارائه شده در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ متعلق به خانواده حدادزاده است که با استفاده از کارت بازرگانی شرکت‌های زیرمجموعه انجام شده است.

کم گویی ۱۰ میلیارد دلاری ستاد قاچاق کالا

مبارزه با قاچاق در کشورمان با زیرساخت‌هایی که وجود دارد، امری بسیار دشوار و پرهزینه است، چراکه براساس گزارش رسمی مجلس از تحقیق و تفحص در حوزه قاچاق که طی اواخر اردیبهشت سسال جاری منتشر شد، در حوزه قاچاق کالا ۲۳۳ تکلیف قانونی برای ۲۶ دستگاه و نهاد مرتبط وجود دارد که این دستگاه‌ها تاکنون موفق نشده‌اند با ارتباطات تیمی و هم‌افزایی و اشتراک اطلاعات، پایگاه واحدی را برای مبارزه با قاچاق کالا فراهم سازند. یکی از نمونه‌های جالب توجه این ناهمناهنگی‌ها، فقدان آمارهای به‌روز و مستند از حجم قاچاق کالا و ارز است، به طوری که باوجود اینکه پنجمین ماه سال جاری هم درحال انتام است، با این حال هیچ آمار مستندی از حجم قاچاق کالا در دو سال اخیر منتشر نشده است. اما موضوع دیگر در این خصوص، عدم تطابق آمارهای قاچاق کالا با واقعیت‌های اقتصاد و تجارت خارجی کشورمان است. در این خصوص طبق آمارهای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، میزان قاچاق کالا در ایران از ۱۹/۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۸۷ به ۱۹/۸ میلیارد دلار تا سال ۱۳۹۳، به ۱۵/۵ میلیارد دلار تا سال ۱۳۹۴، به ۱۲/۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ و به ۱۲/۹ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ رسیده است. این اعداد و ارقام درحالی است که براساس گزارش جدید قطعات با اظهارات غیرواقعی و با عنوان قطعات کارسوز با تعرفه ۵ درصد ترخیص شده‌اند.

قاچاق که صدها هزار میلیارد تومان ارزش و تعرفه گمرکی دارند، بدون پرداخت هیچ گونه عوارضی با تضمین حقوق بیت‌المال به کشور وارد شود.

برای مثال براساس این گزارش، می‌توان از جابه‌جایی بیش از سه هزار کانتینر ظروف شیشه‌ای و کریستال که طی سال‌های ۹۴ لغایت ۹۶ از گمرکات کشور صورت گرفته‌نام برد که با اسناد جعلی تحت عناوین ضایعات شیشه و درپوش شیشه‌ای و ظروف دهن گشاد و شیشه فلاسک ترخیص شده است. پرونده دوم مربوط به ۱۱۲۸ کانتینر قاچاق ظروف شیشه‌ای مربوط به «س.ح» است که تحت‌عنوان درپوش اظهار شده است. پرونده سوم مربوط به ۱۷۰۰ کانتینر ظروف شیشه‌ای است که به‌صورت اظهار خلاف‌واقع کالایی با ارزش بسیار پایین‌تر به‌طور غیرقانونی ترخیص شده است. پرونده دیگر مربوط به قاچاق سازمان یافته ظروف شیشه‌ای و کریستال است که قفل در اظهار شده بود. پرونده پنجم مربوط به واردات چندصد کانتینر کاغذ دیواری از چین است که تحت‌عنوان کتکوبیت با حقوق و عوارض بسیار پایین اظهار و وارد کشور شده است. اما درکنار گزارش فراکسیون مبارزه با مفاسد اقتصادی مجلس، مورد دیگری را نیز می‌توان به موارد بالا اضافه کرد که آن هم، اتهام ۷۶۴ میلیون دلاری قاچاق سازمان یافته قطعات خودرو توسط گروه قطعه‌سازی عظام متعلق به عباس ایرانی است که دادگاه محاکمه آن از مهرماه سال گذشته کلید خورده است. براساس جزئیات بحث‌شده در دادگاه گروه عظام، قطعات‌ای سی‌وی‌خور و درحالی مشمول حقوق گمرکی ورودی ۲۰ درصد بوده که این قطعات با اظهارات غیرواقعی و با عنوان قطعات کارسوز با تعرفه ۵ درصد ترخیص شده‌اند.

۳۱ ترفند قاچاق کالا در ایران

براساس گزارش تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از قاچاق کالا که حدود دو ماه پیش منتشر شد، ۳۱ شگرد و شیوه در حوزه قاچاق کالا و ارز ایران وجود دارد. در گزارش مجلس تاکید شده، عموم این شگردها دارای مصداق عینی بوده و صرفاً احتمال فرض نبوده و موارد قابل توجهی در رابطه با این شگردها کشف شده و تشکیل پرونده نیز صورت پذیرفته است. همچنین عمده شگردهای قاچاق کالا در ایران مربوط به رویه‌های تجاری قانونی و از مبادی رسمی شناسایی شده است. در گزارش تحقیقی دیگری هم که فراکسیون مبارزه با مفاسد اقتصادی و اداری مجلس شورای اسلامی طی تیرماه سال ۱۳۹۸ در خصوص قاچاق کالا از مبادی رسمی و تخلفات گمرکی تهیه کرده بود، برخی از این ترفندهای بسیار معمول در مبادی رسمی کشور عبارتند از:

- ۱- قاچاق از طریق اظهار خلاف واقع در سامانه جامع گمرکی و جعل اسناد:** در این روش که عمومیت بیشتری هم دارد، کالای وارداتی با عنوان دیگری و به نام کالایی اظهار می‌شود که تعرفه پایین داشته یا فاقد تعرفه و حقوق گمرکی باشد.
- ۲- قاچاق به صورت صادرات صوری:** در این روش صاحب کالا با تبانی کامل سازمان یافته در گمرک، کالا را در ردیف مرزی خروجی تسویه و به ظاهر صادر می‌کند ولی کالایی در کار نبوده و صادرات کاملاً به صورت صوری و کاغذی است و صاحب کالا، کالا را در داخل مصرف می‌کند که در این خصوص به صورت نمونه به سه پرونده اشاره می‌شود.
- ۳- قاچاق به صورت ترانزیت:** این قاچاق یکی از موارد فساد سازمان یافته است که طی آن کالا به وسیله تبانی صاحبان کالا با بعضی از کارمندان و مسئولان ذی‌ربط گمرک، به داخل کشور ترانزیت می‌شود. در این شیوه، به قصد خروج از کشور مثلاً در

تخلفات مورد رصد از سوی گمرک قرار نگرفته است و اما نکته دیگر هم اینکه، سه متهم از متهمان اصلی این پرونده دارای سابقه کیفری بوده و در فقدان نظارت‌ها، اقدام به واردات از طریق جعل سند می‌کردند.

۴۰۰ دستگاه نه؛ ۵۴ هزار دستگاه

براساس جزئیات اولین جلسه رسیدگی به اتهامات متهمان پرونده شرکت‌های نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا، نگیخ خودروی ایرسا، که روز ۱۹ مرداد در شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اخلاکلگران در نظام اقتصادی کشور به ریاست قاضی زرگر برگزار شده، در مراحل اولیه بررسی پرونده و دقیقاً زمانی که پرونده در بندرعباس بوده، عنوان اتهامی ۱۳ متهم این پرونده شامل اخلاخل در نظام اقتصادی کشور به‌صورت گسترده از طریق مشارکت در قاچاق سازمان یافته تعداد ۲۲۴ دستگاه انواع خودروی خارجی شامل رنو داستر، رنو کولئوس، تالیسمان، تیوتا، افورد و تیوتا پریوس، به‌نام شرکت‌های نگیخ خودرو، ایتویا و آریتا به ارزش ریالی ۳۹۰ میلیارد و ۵۶ میلیون تومان با استفاده و از طریق اظهار کالا و اسناد خلاف واقع و معمول بوده است، اما در ادامه با بررسی‌های بیشتر و انتقال پرونده از بندرعباس به شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اخلاکلگران در نظام اقتصادی واقع در تهران مشخص شده این قاچاق سازمان یافته شامل تعداد ۵۴ هزار و ۲۲۳ دستگاه انواع خودروی خارجی به‌نام شرکت‌های نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا و نگیخ خودرو ایرسا بوده که در بازه زمانی سال‌های ۹۰ تا ۹۷ از طریق واردات کالا با اسناد و مجوزهای جعلی صورت گرفته است.

درآمد ۱۲ هزار میلیارد تومانی از خودروهای وارداتی

طبق کیفرخواستی که وهاب، نماینده دادستان در جریان برگزاری دادگاه قرائت کرده، طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ چهار شرکت نگیخ خودرو، ایتویا، آریتا و نگیخ خودرو ایرسا از واردات ۸۶ هزار و ۳۹ خودرو حدود ۱۲ هزار و ۴۹۷ میلیارد تومان درآمد کسب کرده‌اند. براساس اظهارات نماینده دادستان، از مجموع ۸۶ هزار و ۳۹ دستگاه خودروی وارداتی دارای اتهام قاچاق سازمان یافته، ۲۳ هزار و ۴۹۱ دستگاه خودرو مربوط به شرکت آریتا بوده، ۱۲ هزار و ۲۷۳ دستگاه خودرو مربوط به شرکت ایتویا، ۲۳ هزار و ۱۸۹ دستگاه خودرو مربوط به شرکت نگیخ خودرو ۲۷ هزار و ۸۶ دستگاه خودرو نیز مربوط به نگیخ خودرو ایرسا است.

قاچاق با ترفند جعل انواع سند

براساس اظهارات نماینده دادستان، علاوه بر بدهی‌های بانکی و سایر موارد اتهامی، عدم پرداخت ۱۸/۵ میلیارد تومان مالیات در این پرونده از دیگر عناوین اتهامی شرکت‌های واردکننده خودرو است. اما مورد جالب توجه در این پرونده، بیش اظهاری ۳۲۶ میلیارد ریالی مبلغ اینویس خودروها به گمرک است. اینویس (Commercial Invoice) یا سیاهه تجاری یک نوع صورتحساب مهم در تشریفات گمرکی است که طبق گفته قانون باید در عملیات تشریفات گمرکی صادرات توسط فروشنده کالا تهیه شود و به‌نام خریدار زده شود. فروشنده پس از تهیه این سند باید آن را به امضا و تایید شخص مسئول این امر در شرکت خود برساند تا صحت اطلاعات مندرج در اینویس را ضمانت کرده و سپس اینویس را برای گمرک ارسال کند. اینویس درواقع همان فاکتور یا سیاهه تجاری خریدار است. نکته جالب توجه دیگر در این پرونده، مربوط به کارت‌های بازرگانی است که شرکت‌های مذکور واردات خودرو را با آن انجام داده‌اند. براساس اظهارات نماینده